

Nr 13.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv.

I en den 10 mars 1950 dagtecknad proposition nr 117, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, jämlikt § 87 regeringsformen föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag om fortsatt giltighet av lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om banksaktiebolags kassareserv.

Berörda förslag är av följande lydelse:

F ö r s l a g

till

L a g

om fortsatt giltighet av lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv.

Härigenom förordnas, att lagen den 3 juni 1949 angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv, vilken lag gäller till och med den 30 juni 1950, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1951.

Enligt 49 § 2 mom. första punkten lagen den 22 juni 1911 (nr 74) om bankrörelse är bankaktiebolag skyldigt att i tillgångar, vilka kunna med lätthet förvandlas i penningar, redovisa kassareserv till belopp, som tillsammans med den ineliggande kassan motsvarar minst 25 procent av de förbindelser, som det åligger bolaget att vid anfordran fullgöra.

Alltsedan år 1937 ha särskilda bestämmelser — utöver det i lagen om bankrörelse intagna stadgandet — varit meddelade beträffande bankaktiebolags kassareserv. De nu gällande bestämmelserna i förevarande hänseende äro upptagna i lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående rätt för Konungen

att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassa-reserv.

I nämnda lag stadgas följande.

Enligt 1 § äger Konungen i den mån sådant med hänsyn till utomordentliga omständigheter prövas nödigt — på framställning av fullmäktige i riksbanken och efter hörande av bank- och fondinspektionen — förordna

a) att kassareserv, som avses i 49 § 2 mom. första punkten lagen om bankrörelse, tillsammans med bankaktiebolags ineliggande kassa skall uppgå till viss bestämd kvotdel, högst tjugufem procent, av bolagets förbindelser med undantag av garantiförbindelser och skulder på grund av insättningar å spar-kasseräkning;

b) att viss bestämd kvotdel av den summa av bankaktiebolags ineliggande kassa och kassareserv, som bolaget jämlikt nämnda lagrum eller, om förordnande enligt a) meddelats, jämlikt förordnandet är skyldigt att redovisa, skall utgöras av, förutom ineliggande kassa, medel inestående i riksbanken och, i händelse sådant finnes kunna medgivas, likvida avista tillgodohavanden hos utländsk bank eller bankir;

c) att viss bestämd kvotdel av den under b) angivna summan skall utgöras av medel inestående i riksbanken samt att, om bankaktiebolags i riksbanken inestående medel icke uppgå till sålunda föreskrivet belopp, bolaget skall till riksbanken gälda ränta å underskottet, beräknat enligt av Konungen angivna grunder, efter en räntesats som fastställs av riksbanken, dock högst en procent över riksbankens lägsta diskonto vid diskontering av växlar på högst tre månader.

Oavsett vad som föreskrivits vid förordnande enligt a) skall kassareserven utgöra lägst det i lagen om bankrörelse bestämda beloppet.

I 2 § stadgas, att förordnande enligt 1 § må meddelas beträffande samtliga bankaktiebolag eller sådana, vilkas egna fonder uppgå till visst angivet belopp, och att de bankaktiebolag, som förordnandet omfattar, må efter storleken av egna fonder uppdelas i grupper, för vilka olika kvotdelar fastställas.

Enligt 3 § må Konungen, efter hörande av fullmäktige i riksbanken samt bank- och fondinspektionen, beträffande visst bankaktiebolag medgiva sådan avvikelse från meddelat förordnande, som med hänsyn till de för bolaget föreliggande särskilda omständigheterna prövas erforderlig.

Ifrågavarande lag, som trädde i kraft den 1 juli 1949, gäller till och med den 30 juni 1950. Av Konungen jämlikt sagda lag meddelat förordnande må ej äga tillämpning längre än lagen äger giltighet.

Några bestämmelser ha hittills icke meddelats enligt 1949 års lag.

I en den 2 februari 1950 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrivelse ha *fullmäktige i riksbanken* anført, att det enligt fullmäktiges mening fortfarande vore erforderligt att i beredskapssyfte äga tillgång till särskilda medel, som kunde vara ägnade att begränsa kreditgivningen. Med hänsyn till att de i lagen om bankrörelse intagna bestämmelserna om bankaktiebolags kassa-reserv kunde förutsättas bli föremål för omarbetning i samband med den

allmänna översyn av banklagen, som 1949 års banklagssakkunniga erhållit i uppdrag att verkställa, och då den särskilda beredskapslagstiftning, varom här vore fråga, sammanhängde med utformningen av dessa kassareservbestämmelser, ansåge fullmäktige det lämpligt att i oförändrad form förlänga nu gällande beredskapslagstiftning, förslagsvis för en tid av ytterligare ett år.

I enlighet härmed ha fullmäktige hemställt, att 1949 års lag måtte erhålla förlängd giltighet till och med den 30 juni 1951.

Över bankofullmäktiges framställning ha, efter remiss, utlåtanden avgivits av fullmäktige i riksgäldskontoret samt bank- och fondinspektionen.

Fullmäktige i riksgäldskontoret ha förklarat sig icke ha något att erinra mot att ifrågavarande lagstiftning erhöle förlängd giltighet för tiden till och med den 30 juni 1951.

Bank- och fondinspektionen har erinrat om att inspektionen redan vid tillkomsten av 1949 års lag framfört vissa erinringar mot denna lagstiftning vilka dock endast i vissa delar beaktades. Den mening inspektionen då givit uttryck åt saknade inspektionen skäl att frångå. Då emellertid den ifrågasatta förlängningen av giltigheten för berörda lag avsåge blott ett år och då det enligt vad inspektionen erfarit kunde antagas, att 1949 års banklagssakkunniga i god tid dessförinnan skulle hinna framlägga förslag till mera definitiva lagbestämmelser angående bankernas kassareservskyldighet, ansåge sig inspektionen kunna tillstyrka bifall till bankofullmäktiges framställning.

Utskottet. Vid behandlingen av förslaget till 1949 års lag framhöll utskottet (utl. nr 44), att den föreslagna lagen icke ginge helt fri från invändningar men att den i jämförelse med då gällande beredskapslagstiftning innebure en effektivisering. Då utskottet emellertid förordade, att förslaget upphöjdes till lag, utgick utskottet från att lagen skulle utgöra ett provisorium i avvaktan på en ur principiell synpunkt mera tillfredsställande lösning. Såsom i propositionen framhållits, sammanhänger utformningen av ifrågavarande beredskapslagstiftning med den omarbetning av banklagens kassareservbestämmelser, som är avsedd att verkställas av 1949 års banklagssakkunniga och varom förslag kan förväntas föreläggas 1951 års riksdag. Vid sådant förhållande har utskottet i likhet med fullmäktige och departementschefen funnit lämpligt, att 1949 års lagstiftning rörande bankaktiebolags kassareserv hör i avvaktan på de sakkunnigas förslag erhålla förlängd giltighet under ytterligare ett år.

På grund av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 27 april 1950.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se under utlåtande nr 12.